

EUROMONTANA – EN NYTTING ARENA FOR NORSKE FJELLSAMFUNN?

FFJELLKONFERANSEN 2015 – ILSETRA 11. DESEMBER 2015

JON-ANDREAS KOLDERUP - BUSKERUD FYLKESKommUNE - VISEPRESIDENT
EUROMONTANA

ET BETIMELIG SPØRSMÅL !

SPØRSMÅL SOM DETTE KAN OFTE SVARES MED SÅ VEL

JA SOM **NEI**

DET ER NOK DET JEG KOMMER TIL Å GJØRE

EUROMONTANA – TIDLIG HISTORIE

- **1953:** FAO sponsored seminar on mountain development
- **1974:** Confederation of European agriculture (CEA) sets up a permanent working group on socio-economic issues in mountain areas called «Euromontana» (Alps and Pyrenees)
- **1994:** Euromontana decides to establish new relationships with Central and Eastern Europe countries + representatives of other sectors than agriculture
- **1995:** Successful meeting in Krakow, hosted by Poland. Decision to establish Euromontana as a permanent legal entity.
- **4th March 1996:** Foundation of EUROMONTANA by representatives of 14 states.

EUROMONTANA – FJELLNETTVERKET: FORMÅLENE

A. Fjellnettverket

- Fjellregionsamarbeidet er eit politisk nettverk for fjellområda i Sør- og Midt-Noreg. Fjellnettverket er ope for kommunar, regionråd/kommuneregionar og fylkeskommunar

Føremål og virkeområde

Fjellnettverket arbeider for levande og livskraftige bygder i fjellområda.

Fjellnettverket er pådrivar for ein politikk som sikrar at ressursar og verdjar i fjellområda gjev grunnlag for utvikling og trivnad i fjellbygdene.

Fjellnettverket arbeider gjennom

- å vera ein aktiv deltakar og leverandør i regionalpolitiske diskusjonar
- å formidle kunnskap om fjellområda
- **å delta aktivt i internasjonalt samarbeid** (*uthevet av J-A.K.*)
- setja i verk eigne prosjekt og tiltak

I 2010 bodde det 254.000 mennesker i de 77 definerte fjellkommunene (ned fra 270.000 i 1990.- med randkommuner var det vel 500.000 innbyggere): 10% av Norges befolkning.

EUROMONTANA – FJELLNETTVERKET: FORMÅLENE

B. Euromontana

- Our mountains are territories with a future and opportunities for Europe
- We assert that mountains are distinctive areas of Europe, because of their altitude, their slopes, their population density, their challenges and their opportunities, and consequently should be addressed specifically.
- We call for public and private investment in these areas. The return on investment might indeed be longer in these areas than in urban areas or lowlands, but the investment itself will undeniably be more sustainable.

36% of European territory, 118 million inhabitants

EUROMONTANA – EU OG BEFOLKNING

FORMÅLENE ER SÅ SAMMENFALLENEDE AT SVAR PÅ SPØRSMÅLET ER **JA**

MEN,

- EUROMONTANA HAR MEDLEMMER I 20 LAND. -- 14 AV DISSE LANDENE ER I EU – 3 ER PÅ SØKERLISTEN TIL EU OG 3 ER IKKE MEDLEMMER
- NORGE, SVEITS OG UKRANIA ER I EUROMONTANA, MEN IKKE MEDLEM AV EU
- 14 EU-MEDLEMMER ER IKKE I EUROMONTANA – BL.A. POLEN – TYSKLAND – DE BALTISKE LAND – SVERIGE – FINLAND – IRLAND, MENS MALTA ER PÅ VEI INN (?)
- AV EUROMONTANAS FØRENDE LAND ER ITALIA, FRANKRIKE, SPANIA, SKOTLAND (UK) OG ROMANIA MEDLEM AV EU

DETTE GIR UTFORDRINGER SOM KAN GI SVARET **NEI**

HVA SÅ KRDS (NÅ KMD) REPRESENTANTER I 2002 - I FORHOLDET TIL EUROMONTANA ?

«**DE VISE MENN**» SÅ VEL GJENNOM SITT REGIONALE ARBEID I BRUSSEL AT:

- DET BEGYNTE Å SKJE TING I FJELLOMRÅDENE I EUROPA, BÅDE INNENFOR, SÅ VEL SOM UTENFOR EU, SOM BURDE VÆRE AV INTERESSE FOR NORGE – I FØRSTE REKKE UTVIKLING I FJELLKOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER.
- VERKEN DEN ENKELTE KOMMUNE ELLER FYLKESKOMMUNE HADDE RESSURSER TIL, PÅ EGEN HÅND, Å ENGASJERE SEG PÅ DETTE OMRÅDET
- DET VAR VIKTIG Å FINNE EN KOORDINATOR I NORGE, SÅ VEL SOM EN I EUROPA

FJELLNETTVERKET OG EUROMONTANA BURDE DERFOR VÆRE NATURLIGE SAMARBEIDSORGANISASJONER

HVORDAN HAR DETTE UTVIKLET SEG? (1)

KANSKJE IKKE HELT SOM FORVENTET!

- **POLEN** ER UTE AV EUROMONTANA, **SVERIGE** HAR SÅ VIDT VÆRT INNOM OG **TYSKLAND**, SOM NATURLIG PARTNER, ER IKKE MED.
- EUROMONTANA ER BLITT DOMINERT AV SØR- OG ØSTEUROPEISKE LAND SOM **FRANKRIKE, ITALIA, ROMANIA OG SPANIA**
- EUROMONTANAs ADMINISTRASJON HAR VÆRT, OG ER DOMINERT AV DE SAMME LANDENE

DET SKAL UNDERSTREKES AT ALLE LAND, ENTEN DE KOMMER FRA SØR ELLER ØST I EUROPA HAR DE SAMME UTFORDRINGER SOM OSS I NORGE:

BOSETNING – ARBEIDSPlassER – KOMMUNIKASJONER –
ALDERSSAMMENSETNING (ELDRE VS YNGRE) OSV.

HVORDAN HAR DETTE UTVIKLET SEG? – (2)

- FRA NORGE HAR **FYLKESKOMMUNENE** SPILT EN DOMMINERENDE ROLLE. DET ER FYLKESKOMMUNENE SOM HAR FÅTT Plass I STYRET (BORTSETT FRA ETT ÅR MED STYREMEDLEM FRA FJELLREGIONEN). JEG MENER DET HAR VÆRT OG ER EN SVAKHET.
- POLITISK I FYLKESKOMMUNENE HAR DE VALGTE REPRESENTANTER IKKE HATT TILSTREKKELIG STØTTE – PRIORITERING FRA DEN POLITISKE LEDELSE OG KANSKJE EGEN PRIORITERING FOR ARBEIDET.
- ADMINISTRATIVT I FYLKESKOMMUNENE HAR DET VÆRT VARRIERENDE INNSATS OG STADIG PERSONELLMESSIGE ENDRINGER I STØTTEN TIL POLITIKERNE.
- DE TO OVENNEVNTTE PUNKTER VISER:
 - AT DEN ENES AVHENGIGHET AV DEN ANDRE IKKE ER TILSTREKKELIG FULGT OPP!

HVORDAN HAR DETTE UTVIKLET SEG? – (3)

FJELLNETTVERKET

- ETTERHVERT HAR FJELLNETTVERKET PÅTATT SEG EN KOORDINERENDE ROLLE OVERFOR MEDLEMMENE I EUROMONTANA, SÆRLIG DE SISTE TO ÅR
- FJELLNETTVERKETS SVAKHET HAR VÆRT ENDRING I LEDERFUNKSJON OG ROTERENDE SEKRETARIAT (IKKE PERSONENE I DISSE POSISJONENE!)
- NYTT SEKRETARIAT HAR INNKJØRINGSPERIODER OG PRIMÆRARBEIDET FOR SEKRETARIATET HAR SELVSAGT VÆRT EGEN VIRKSOMHET I NORGE
- FAST SEKRETARIAT FRA 2016 VIL SIKRE BEDRE KONTINUITET OG KOMMUNIKASJON.

VIKTIGE TILTAK I EUROMONTANA OG FJELLNETTVERKET

I BEGGE ORGANISASJONER HAR DET VÆRT ENDRINGER I FOKUS

- **LANDBRUK ER VIKTIG FORTSATT, MEN EUROMONTANA HAR TATT OPP MER, SOM OGSÅ FJELLNETTVERKET ARBEIDER MED**
- **FORSKNING OG INNOVASJON – LILLEHAMMER 2010**
- **TURISME – INVERNESS 2011**
- **UNGDOM (OPPVEKST – UTDANNING – ARBEID) I CHAMBÉRY I 2012**
- **MILJØ OG KLIMAENDRINGER ER TEMA FOR CONVENTION I PORTUGAL 2016**

HER SER VI, PÅNYTT, FELLESTREKKENE I ORGANISASJONENE OG MEDLEMMENES ØNSKER

FORUTFORSETNING FOR Å FÅ EUROMONTANA SOM EN NYTTIG ARENA FOR NORSK FJELLSAMFUNN (1)

- MEDLEMMENE MÅ SE AT DE FÅR NOE IGJEN FOR MEDLEMSKAPET
 - MEN FOR Å FÅ NOE IGJEN MÅ EN OGSÅ ENGASJERE SEG
 - MEDLEMMENE MÅ SELV DEFINERE SITT MÅL MED MEDLEMSKAPET
- NORGE MÅ HA Plass I EUROMONTANAs SEKRETARIAT
 - **EUROMONTANA** HAR IKKE MULIGHETER TIL Å MØTE NORSK LØNNSNIVÅ ++
 - **FJELLNETTVERKET** OG/ELLER UTSSENDENDE ORGANISASJON (FYLKE OA.) MÅ VÆRE FORBEREDT PÅ Å DEKKE VESENTLIGE UTGIFTER
 - FOR FAST ENGASJEMENT VED EUROMONTANAS ADMINISTRASJON MÅ FRANSK OG ENGELSK BEHERSKES
 - TRAINEE/HOSPITERING ER AKTUELT, KRAV OM SPRÅK KAN DA AVVIKES
 - TRAINEE/HOSPITERING BØR VÆRE PÅ ÅRSBASIS

FORUTFORSETNING FOR Å FÅ EUROMONTANA SOM EN NYTTIG ARENA FOR NORSK FJELLSAMFUNN (2)

- KMDs MIDLER TIL FJELLOMRÅDENE – ADMINISTRERT AV OPPLAND FYLKESKOMMUNE, BØR VÆRE TILGJENGELIG FOR PERSONPLASSERING I BRUSSEL
- SAMARBEID MELLOM MEDLEMMENE MÅ STYRKES OG SELV OM IKKE ALLE ER MEDLEM AV FJELLNETTVERKET BØR DET VÆRE DEN KOORDINERENDE ENHET
- STYREPLASSER I EUROMONTANA MÅ FORDELES BEDRE – IKKE BARE FYLKESKOMMUNENES REPRESENTANTER.
 - VI HAR IKKE MANGE Å VELGE MELLOM OG DET KOSTER PENGER – EUROMONTANA DEKKER IKKE UTGIFTER TIL STYREMØTENE OG VED ANNEN REPRESENTASJON ER DET LITE, OM ENN NOE, SOM DEKKES
 - DET MÅ FINNES LØSNINGER SLIK AT STYREVERVET KAN BLI ATTRAKTIVT OG EN MÅ EVENTUEKT FINNE ØKONOMISKE ORDNINGER SOM IKKE BELASTER ETT MEDLEM FOR STERKT

EUROMONTANA – PROSJEKTER

- EUROMONTANA «LEVER» AV PROSJEKTER
- NORSKE MEDLEMMER HAR VÆRT FORLITE AKTIV I PROSJEKTARBEIDE
 - VI SOM STYREMEDLEMMER HAR IKKE VÆRT AKTIVE NOK
 - MANGLENDE FORSTÅELSE FOR HVORDAN NORSKE MEDLEMMER KAN PÅVIRKE OG UTVIKLE PROSJEKTARBEIDET
 - FØRSTEHÅNDSKJENNSKAP TIL PROSJEKTENE MANGLER
 - DEN NORSKE INNSATS MÅ RETT INN I SEKRETARIATET – MEDARBEIDER
 - KAN VI FRA NORGE FINNE PROSJEKTER SOM KAN SAMKJØRES I EUROMONTANA?

KONKLUSJON

DET ER RIKTIG Å KONKLUDERE MED **JA:**

EUROMONTANA **ER** EN NYTTIG ARENA FOR NORSKE FJELLKOMMUNER,

MEN DET KREVER VILJE OG INNSATS FRA ALLE MEDLEMMER OG

FYLKESKOMMUNENE MÅ GÅ FORAN. Å FÅ DERES «DYPE»
ENGASJEMENT INN I EGEN ORGANISASJON, POLITISK OG ADMINISTRATIVT ER EN
FORUTSETNING

**NORGE ER EN VIKTIG DEL AV EUROPA – JEG SER STORT
POTENSIALE I ET EUROPEISK
FJELLNETTVEKSSAMMARBEID I EUROMONTANA**